

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 84 kor.
Fél évre ... 42 kor.
Egy negyed évre 21 kor.
Egy óra ... 7 kor.

Nyilttári költségek
mérőlapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, november 6.

Az új főispán.

A népkormány új embereket helyez a főispáni székekre. Lehetőleg olyanokat, akik annak a megyének, törvényhatóságnak, melynek élére kerülnek, teljes bizalmát bírják. Arad az első az új változásban, az új korszak első főispánja Aradra és Aradmegyébe került. Kétségtelenül Arad megye egyike a legérdekesebb összetételű vármegyéknek. Magyarok, németek és románok lakják s hogy a három nemzet érdekei és kívánságai szép és rendező harmoniába kerüljenek, a főispántól nem kis feladatot kíván. Különösen a mai válságos időkben, amikor ezer érdek ütközik egymásba s ezernyi szétágazó szálát kell újra egy csomóba összekapcsolni.

Aki most Arad főispáni székébe kerül, az nem puha párnák kényelmén helyezkedik el, annak normális emberi mértékénél többet kell cselekednie. Szíveket kell megnyernie, indulatokat lecsillapítani, széthúzó akaratokat kell egymáshoz hangolni. Varjassy Lajos dr. Arad új főispánja azok közül való, kiket az egyéni kiválóság, az általános tiszteletnek örvendő személyiség predesztinál erre az állásra. Nem voltunk vele egy politikai párton, a vélemények egész harcos különbözősége választott el bennünket tőle, de politikai küzdelmeinkben is értékelni tudtuk azokat az erőnyelveket, melyek őt már egész fiatalon e város reménységévé avatták. Korán a közügyek intéző fórumainak közlébe került. Egy nagy vidék kereskedelmi kamarájának érdekeit olyan elismerésre méltó credménnyel képviselte, hogy neve nemcsak e kereskedelmi körzetben lett ismerős, de mint kiváló szakembernek, csakhamar messze földön is méltányolták képességeit. Nevezetesebb alkalmakkor a kereskedelmi miniszterium kikérte véleményét, résztvett azokon az ankétokon, melyek különösen a külkereskedelmi relációk tekintetében voltak döntő jelentőségűek. De ismerőssé tette nevét külföldön is, hol hámulva látták az ifjú magyar szakember nagyszerű tudását, lángoló buzgalmát s törhetlen akaraterejét.

Szülővárosában mindenki a jövő emberének tartotta, Ez a vélemény beteljesedett. Varjassy Lajos drt magasabb feladatok elvégzésére szemelte ki az új kormány. Kinevezéséhez hozzájárulhatott az a körülmény, hogy az új főispán az aradi és aradmegyei románság körében is közszeretettel örvend. A magyarországi románság vezetői bizalommal teszik le Arad és Aradmegye románságának sorsát Varjassy Lajos kezébe. Tudták, hogy az ő filantrop lelke megfogja találni a legkényesebb kérdések megoldásánál is a helyes utat. De így gondolkozik róla a magyarság is, mely megvan győződve erős magyar érzéséről, melyet azonban áthat az a szellem, melynek Aradon ő a legkiválóbb hirdetője. Az emberi egyenlőség gondolata ez. Közéleti munkásságában filantropikus és demokratikus irányelvek vezették, ezeknek igyekezett érvényt szerezni a törvényhatósági

bizottságban is, hol minden fejlődésre érdemes ügynek lelkes szószólója volt. Tudta, hogy azok az ideálok, melyek általános emberi érvényességükkel már többször meghódították a világot, ha elvesztek is az emberiség sötét korszakainak forgatagáiban: újra győzelmesen visszahatnak és a társadalomra.

Mindemellett nem az elméletek embere. Nagy ismeretét állandóan gyakorlati célok szolgálatába állítja s ez tölt el bennünket a legnagyobb reménységgel főispáni munkássága iránt. Hisszük, hogy az az idő, melyet e díszes

állásban fog eltölteni, javára lesz e városnak és a felzaklatott vármegyének. Hisszük, hogy a rendet hozza magával az új főispán, a tiszta és becsületes, demokratikus elveket, melyek semmi más előnyt, protekciót nem ismernek, csak a tehetséget és az arravalóságot. Így gyümölcsöző lesz az ő munkásságának az az epizódus ideje, melyet városának és megvéjének szentelhet, mert úgy tudjuk, hogy a népkormány egy bizonyos idő múlva magasabb feladatok elvégzését fogja dr. Varjassy Lajosra bízni.

Jászi Oszkár a nemzetiségi kérdésről.

(Magyar delegáció Svájcban. — Berinkei igazságügyminiszter Belgrádba utazik.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A kormány, a külpolitikai kapcsolatok felvétele céljából delegációt küld ki Svájcba. A delegáció munkájának előkészítésével a kormány Kéri Pál hirlapírót. Az Est munkatársát bizta meg, aki a legközelebb Bernbe utazik.

Budapestről jelentik: Károlyi Mihály ma reggel Krausz Simonnal, Jászi Oszkárval, Balla Aladár államtitkárral folytatott tanácskozásokat. Majd Berinkei igazságügyminiszterrel tárgyalt, akit a kormány Belgrádba küld, hogy ott Esperay francia tábornokkal, az entente balkáni főparancsnokával tárgyalásokat kezdjen. A magyar kormány ugyanis mindezekig nem kapott értesítést arról, vajjon Esperay tudomásul vette-e a magyar hadsereg fegyverletételét. Berinkeinek az lesz a feladata, hogy az entente hadsereg vezetését felvilágosítsa őszinte békekészségünkről, az itt történt változásokról és megkérdezze, hogy a szerb frontra nézve ugyanazokat a fegyverszüneti feltételeket óhajtja-e fenntartani, amelyeket az olasz frontra nézve kiszabott. Berinkei, fehér zászlós monitoron még a mai nap folyamán elutazik Belgrádba.

Budapestről jelentik: A rendszerváltozás következtében a kormány már legközelebb felmenti állásától a régi rendszer főispánjainak egy részét. Erre vonatkozólag Balthyány Tivadar belügyminiszter tárgyalásokat folytat és legközelebb ezirányban már intézkedések is várhatók. Felmentették főispáni állásától Szmeccsányi Györgyöt, Pozsony város és Pozsonymegye főispánját.

Budapestről jelentik: Jászi Oszkár nemzetiségi miniszter ma fogadta egy Budapesten megjelenő román lap főszerkesztőjét, aki előtt nyilatkozott:

Arra a kérdésre, hogy elismeri a magyar kormány a magyarországi és erdélyi románok

jogát, Jászi kijelentette, hogy ez magától értetődik. Kivételt itt nem lehet tenni. Minden népre vonatkozólag el kell ismerni az önrendelkezési jogot. Ezt az elvet nem tekinthetjük határkérdésnek. Minden nép a legmesszebbmenő módon döntson nemzeti és kulturális igényeiben. Az átmeneti időben, amely az általános békekonferencia összeüléseiig terjed, meg akarjuk teremteni mindazokat az intézményeket és biztosítékokat, amelyek a magyarországi nemzetiségek békés együttélését biztosítják anélkül, hogy a jövő határok tekintetében prejudikálnánk.

— Én helyesnek tartom a román nemzetiségi párt álláspontját, hogy a nemzetiségi kérdésben ne mi magunk döntsünk, hanem az általános békekonferencia, amely ezt a kérdést mint nemzetközi kérdést tisztázza. Mi magyarok azonban követelni fogjuk, hogy a tárgyalások ne irányoztassanak speciel Magyarország ellen, hanem általános elvek szerint történjenek, amelyek minden nemzetiségi államra érvényesülnek és ahogy az ir-kérdést rendezik, úgy oldják meg a nemzetiségi kérdést Magyarországra nézve is.

Liptószentmiklósról jelentik: Liptóvármegye törvényhatósági bizottsága november 2-án tartott ülésén magáévá tette a Turócszentmártonban október 30-án elfogadott tót deklarációt. Rakovszky Egon főispán és Balló alispán kijelentették, hogy a tót nemzeti tanács rendelkezésére állanak. A vármegyeháza és a városháza kitűzték a tót nemzeti zászlót. Zsolna rendezett tanácsu város képviselőtestülete ma tartott ülésén kimondotta, hogy csatlakozik a tót nemzeti tanácshoz és aláveti magát rendelkezéseinek. Egyben a városi képviselők közül bizottságot küldtek ki, amely átveszi a város vezetését a tót nemzeti tanács utasításai szerint.

Budapestről jelentik: Jól informált helyen úgy tudják, hogy a kormány péntekre vagy szombatra tervezi a képviselőház összehívását.

Hibák a város őrzésében.

(A nemzetőrség felhasználásának módja.)

Minden felfordulásoknak még csak az elején vagyunk. Hónapok előtt figyelmeztettem mindenkit, hogy egy új világ van kialakulóban és hogy a jövőt az dönti el, hogy vajon mi lesz nagyobb: „a szenvedő ember egymást megértő szeretete, avagy a sokat szenvedett emberek pusztító elkésereése”. A következmények igazolták soraimat. Az utóbbi eset fog bekövetkezni. Csak fog bekövetkezni, mert a mit most látunk, ez csak a kezdet kezdete. A mostani pusztítóknak csak a vezetői katonák, tömege: a rabolni vágyó csöcselék. A társadalomnak ez a piszkos üledéke mindig volt és mindig lesz és háboru nélkül is megjelenik mindenhol, a hol a rend csak pillanatokra is felbomlik. De nem ez a veszedelem a mi fenyeget, hanem az az elkésereedett áradat, a mely a frontokról hőmpölyög haza felé.

A rend tehát, a mely helyreállott, látszólagos. Fel kell készülnünk sürgősen az ezután elkövetkezendő veszedelmekre. Legalább most, a mikor a vihar felhők gyülekeznek már a láthatáron, ne ámítsuk többé önmagunkat s legyünk öntudatosan előrelátók. Az előrelátással a politikai élet feszültségét meglehetősen volna oldani hetek előtt úgy, hogy nem történt volna ez a vésszes explozió, a mely a vagyon és életbiztonság rendjét is megbontotta. De lokálisan és egy kis előrelátással meg lehetett volna akadályozni azt, hogy a vár őrségéből felfegyverzett rablóbandák alakulhassanak.

Nem rekriminálom az elkövetett hibákat, mert azon már segíteni nem lehet, de okulásul a jövőre nézve reá kellett mutatnom arra, nehogy a most jövő időkben is megint jóvá nem tehető hibák szenvedéseit kelljen elviselnünk.

Szervezni kell a rendet! Nagyon helyes, hogy a kormány nemzetőrséget szervez, de ez korántsem lesz elég, mert ez csak alapja lehet a rendnek, de nem lehet önmagában elegendő erő a rend biztosítására. A vidék nemzetőrségének szervezete nem fog megbízhatónak bizonyulni, éppen ezért az egész megye rendjének feuntartása a városi nemzetőrségre fog hárulni. Ez így lesz. Már most vessünk számot ezzel és a város rendjét, közbiztonságát a város örpolgárságának megszervezésével biztosítsuk, hogy a városi nemzetőrség a megye rendjének biztosítására bármikor egész teljeségében felhasználható legyen. De az őrség legyen erőteljes szervezete a rendnek és nem olyan fejtelenség, mint a mai.

A nemzetőrség szervezetének alapja a kötelező szolgálat lehet csak. Szembe kell helyezkedni az emberek könnyelmű optimizmusával, a mely majdnem minden esetben a kényelemszeretettől táplálkozik. Tizenhat éves korától minden ép ember legyen nemzetőr. A nemzetőrségnek erőteljes alapja csak az utcánkénti szervezés lehet. Az utcák egymáshoz csatlósásával járőr kerületeket kell alkotni, a melyeket egy őrszobával kell ellátni, ezeket pedig telefonnal a központtal összekapcsolni.

Nem célok az, hogy itt a szervezés részleteit tárgyaljam, de reá kell mutatnom arra, hogyha nem lesz az őrség szervezete a legfőbbkétebb, úgy az a közbiztonságot éppen akkor nem fogja szolgálni, mikor arra a legnagyobb szükség lenne. De az ilyen alapos szervezetnek az az előnye is meg lenne, hogy a polgárságot nem nagyon terhelné. A mai szervezettelenség rendkívül sok felesleges munkát ró a rendőrségre és a nemzetőrökre egyaránt.

Előáll minden éjjel, hogy a legjobban veszélyeztetett külvárosi részek órákig őrség nélkül maradnak. Az őrség bejön éjfélkor, hogy a városrészről odasereglett öröknek fegyvereket, hogy ennek megtörténte után fegyveresek es fegyvertelenek újra kimenjenek abba a városrészbe, a honnan bejöttek. Addig pedig, míg ez mind megtörténik, teljesen őrizetlen a város! Hát van észszerűség ebben az eljárásban? Nem egyszerűbb és célravezetőbb lenne, ha ezt a leváltást a járőr kerületek őrszobáiban hajtánák végre.

Hogy a rend megszervezése költségeit azoknak kell fizetni, a kiknek a fosztogatásban legtöbb veszteni valójuk lenne: a vagyonosoknak. Ne szegélyeljük utána Nagyváradot és mint ott tették, egy millió adót kell kivetni a vagyonosokra és azt sürgősen be kell rajtok hajtani. És fogjunk hozzá sürgősen és erélyesen a szervezéshez, hogy felkészülten várjuk a veszedelmeket.

Ujvárad.

Sorozzák

a nemzetőröket.

(Adományokat kér a polgármester az őrség részére.)

Aradon ma kezdődött a nemzetőrök sorozása, amelyet a katonai bizottságban egyes bizottság végzett Büttner Róbert rendőrkapitány vezetésével. Résztvevők a sorozásnál Hozspodár és Mikosch őrnagyok, Holländer és Radó századosok és dr. Luszt Ferenc ezredorvos.

Dél előtt főként az önként jelentkező polgárokat sorozták. Az orvosok megvizsgálták a jelentkezőket s akiket testileg alkalmasoknak találtak, azokat besorozták nemzetőrnek és azonnal megkapta a felvételi lapot, amelylyel mindenkinek azonnal jelentkeznie kell a várbán a térparancsnokságon, ahol megkapja az első napi harminc korona napidíjat. Délután a katonák jelentkeztek a bizottság előtt, amely a katonákat orvosi vizsgálat nélkül vette fel, hiszen a háboru alatt amugy is elégszer estek át orvosi vizsgálaton. A katonákat is azonnal a várba irányították, ahol megkapják a napidíjat. A nemzetőrségbe belépett katonák egyelőre a várbán teljesítenek szolgálatot szombatig, amikor a nemzetőrségnek meg kell alakulnia. Ekkor a nemzetőrséget rendes katonai formációkba osztják be és mindenki meg fogja kapni a maga beosztását.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélt Büttner Róbert rendőrkapitánnyal, aki a következőket mondotta:

— Most mindenekelőtt arra törekszünk, hogy a várbeli fegyintézet biztonságát és őrségét fenntartsuk, illetve ellássuk. Ezért mindazok a nemzetőrök, akiket ma besoroztunk, azonnal jelentkezni tartoznak a térparancsnokságon, ahol megkapják ideiglenes beosztásukat. Ez az ideiglenes beosztás mindössze szombatig tart. Ekkor már távirati jelentést kell tennünk a hadügyminiszternek arról, hogy a nemzetőrséget felállítottuk. Azután a nemzetőröket hamarosan kiképzik és megkapják szolgálati beosztásukat. Hangsúlyozni kívánom, hogy a nemzetőrök kizárólag helyi szolgálatot teljesítenek, a közrendet tartják fenn, az élet- és vagyonbiztonságra őrködnek. A nemzetőrök készenlét-, járőr és őrszolgálatot fognak teljesíteni. A legénységi állománybeliek napi harminc, a tisztek napi negyven koronát kapnak a belé-

pés napjától kezdve. A jelentkezés holnap folytatódik és holnapután ér véget.

A nemzetőrségnek gerince az ugynevezett Aczél-különítmény lesz. Ez a különítmény kétszáz kizárólag harctéri szolgálattal rendelkező altisztekből áll. Parancsnoka: Knöblach Virgil hadnagy. A különítményben a következő tisztek vesznek részt: Maltas hadnagy, Eratos hadnagy, Ásvány hadnagy és Issekutz egészségügyi zászlós. Az Aczél-különítmény rendszeren fel van szerelve és szigorú katonai fegyelem alatt áll, amely alá a különítmény minden egyes tagja önként veti magát alá. A különítmény, amíg bele nem olvad a nemzetőrségbe, állandó készséget tart fenn és a vagyon- és közbiztonságot tartja fenn.

A rendőrség ezután hívja fel a polgárőröket, hogy korra való tekintet nélkül haladéktalanul jelentkezzenek a sorozó-bizottság előtt, hogy a nemzetőrségbe felvétessenek.

Gájban Kovács Antal rendőrkapitány lovas határőrséget szervezett, amely a csálaierdő környékén teljesít szolgálatot. A 32 tagból álló határőrség megfékezte a csöcseléket.

Arról értesülünk, hogy a város a nemzetőrség elhelyezésére a Kossuth-utcai honvédszolgálati laktanyát bocsátja rendelkezésre, ahol most katonai szükség tartalék-kórház van.

Variassy Lajos polgármester ma a következő felhívást adta ki:

A legnyomatékosabban felhívom a város közönségét, hogy hi-li vagyoni erejéhez képest haladéktalanul járuljon hozzá a polgárőrség további fenntartásával járó költségekhez. A város lakói élet- és vagyonbiztonsága szempontjából eddig is a legderekabban helytálló és működő polgárőrség fenntartása ugyanis jelentékeny terheket ró a város közönségére és addig, míg e költségek fedezéséről, a mulhatatlanul szükséges anyagi erő előteremtéséről sürgősen intézkedve gondoskodhatnánk, ezúton — önkéntes adományozásra hiva fel a város jóérzésű polgárait — véljük megszerezni a költségek fedezésére szolgáló pénzüsszeget. Nem emlíve a polgárőri szervezet működésének közérdekű voltát és annak nagy fontosságát, azt közlöm ezuttal a város közönségével, hogy az önkéntes adományok összegét be fogjuk tudni ama összegbe, melynek beszolgáltatása a legközelebb teendő intézkedésünk következtében kötelező lesz. Az adományokat Vannay Gyula gazdasági tanácsnok (Városháza, I. emelet) veszi át a hivatalos órák alatt.

Vannay Gyula adományi tanácsnokhoz ma a következő adományok érkeztek: Zubog Andor 100, Lészai Sándor 500, Acsev. alkalmazottak 3250, Dávid József 100, Neuman Testvérek 20.000, Fuchs Arnojd 500, Hajek Antal utóda 100, Kohn Mór 100, dr. Priegl István 200, Magyar élelmiszer R. T. aradi pincészet 1000, Vásárhelyi János 1000, Robitsek Józsefné 100, Strasser Győző 100, Messer Miksa 150, özv. Kollmann Villibaldné 20, Szabó Albert 2000, Adler Hugó 200, Lénárt András 100, Lusztbader Adolf 100, Joanovits Antal cég 100, Stern Cecilia 200, Arad-csanádi taxarék 5000, Brunhuber József 100, Brauner Vilmos 200, Aradi termény- és áruraktár 1000, Oravetz Miklós 700, Domán Ignác 300, dr. Issekutz László 200, Messner Benő 100, özv. Iraszek Lajosné 100, özv. Herzog Józsefné 100, Herczog Sándor 200, Vörös Henrik 1000, Takács Helén 20, özv. Hász Sándorné 350, Aradi Villamossági R. T. 1000, Nikolics Géza 200, Varga Imre (metkezősi vállalat) 300, Hánzu Nestor 500, Aradi Első Takarékpénztár 5000 korona.

Otven millió korona kár a vármegyében.

(Ujabb zavargások a Hegyalján.)

A mai napon megállapítható módon csilapodtak a vármegyében a zavargások. A csőcselék látva az egyes községekben szigorúan fellépő fegyveres karhatalmat, inkább tartózkodik a fosztogatások megismétlésétől, mint az előző napokban. Ezeknek a zendüléseknek kizárólag fosztogatási céljuk volt s miután a csőcselék az üzleteket és az uradalmakat kifosztotta s így jó részben kitombolta felszabadult rablási ösztönét, szinte magától értetődik, hogy a tömeg belefáradt az izgalommal járó fosztogatásba és most inkább azon fáradozik, hogy az elrabolt holmikat magának megírthassa. A tömeg zsilipjét vesztett ösztöne eddig több, mint 50 millió korona kárt okozott a vármegyében. A csőcselék kirabolta a magtárakat, elhordta a hatósági uton összerakvirált gabonákat, kirabolta az uradalmak istállóit, elhajtották a lovakat, a tehéneket, a sertéseket, a juhokat. Kifosztották a legtöbb uriházat s miután a tömeg szenvedélye három-négy napon keresztül kitombolta magát, most már kezd elülni a vihar.

Azt a reménységet, hogy pár napon belül sikerül helyreállítani a rendet a vármegyében, az a körülmény is erősíti, hogy a csőcselékek teljesen szervezetlenül garázdálkodnak, minden község a saját szakállára dolgozik. Egyedül Pankota környékén csoportosult két-három község csőcseléke, amit azonban a pankotai polgárőrségnek, amit katonasággal is megerősítettek, — sikerülni fog leszerelni.

Pankotán szombaton, a hetivásáron kezdődött a fosztogatás s miután a polgárőrök és a csendőrök kiszorították a fosztogatókat a városból, a közeli falvakban gyűltek össze. A tömeg éjjel megtámadta a Központi Textil r. t. uradalmat s azt teljesen kifosztotta. Ebben a rablásban résztvett a kerekesi, alsóbarankonyi és zárandi csőcselék. A tömeg behalott az iskolákba, befogták a jármos ökröket és a lovakat és szekerekre szállították el az uradalom gabonakészletét, amely 140 waggonyi volt. Elhajtottak 1200 darab szarvasmarhát, négyezer juhot. A mikor a tömeg a kastélyt akarta kifosztani, Berger főintéző vezetésével tizenöt polgárőr érkezett a helyszínére, akik lövésekkel szétkefgettek a zendülőket.

Másnap a csőcselék Mahler Mihály uradalmat fosztotta ki. Innen is elhajtották az egész jószágállományt és Lufschütz intézőt a tömeg halálra ítélte. Pankotáról Szigvart István, Mahler sógora, Berger Emil intéző, Statter Hugó, Stein Sándor s a pankotai katolikus káplán vezetésével 20 polgárőr ment a halálraítelt intéző felszabadítására. A polgárőrök között négy pankotai cigány is volt, akiket Szigvart az összeütközés előtt felesketett, hogy hűen kitartanak. A cigányok felesküdték és valóban kiváló bátorságot tanúsítottak az ütközet folyamán. A polgárőrök megtámadták a többszáz főnyi tömeget, sortüzet adtak le, mire a csőcselék hanyatt-homlok menekült. A zendülők közül hárman meghaltak az ütközet folyamán. A polgárőrök ezután hozzákezdtek az elrabolt jószágok visszaszerzéséhez, ami olyan tökéletes mértékben sikerült, hogy minden darab jószágot visszaszerestek.

A környékbeli tömeg még mindig harcra készen áll Pankota és Magyarád között. Pankotát rajonban felfejlődve fegyveres polgárőrség védi, amely gépfegyverrel is fel van szerelve. Az alispán ma fegyvereket adott a pankotainak egyik küldöttségének, akik a fegyvereket ma kivitték Pankotára.

Konáztiban nagyobb arányokat öltött a zendülés. A fosztogatók megrohanták a szövetkezetet s annak vezetőjét: egy asszonyt éhhalálra ítélték. Őrséget állítottak a szövetkezet elé s a tömeg rablókorutra indult. Lengyel Béla aradi honvédhadnagy, ki Pankotára ment, hogy ott a házában történt fosztogatás nyomait megsejlelje, értesülvén a kovászi-i esetről, a pankotai polgárőrséget magához véve s kiegészülve Szántó Manó hadnaggyal és embereivel, átment Koyá-

sziba, hogy a veszélyeztetett emberéletet megmentse. A postaépületet átvizsgálták s ott teljes rendet tapasztaltak. Itt egy úriú figyelmeztette őket, hogy vigyázzanak, mert egy 20 tagú román járőr cirkál a helységben. A polgárőrök erre felfejlődtek és sietve haladtak a szövetkezet felé. Mire oda értek, az őrség már megszökött a szegény halálra vált asszony mellől. A polgárőrök erre több házkutatást tartottak és sok fegyvert szedtek be. Eltávozásuk után a falubeliek általában felszedték a villamos vasút sineit és a vezetőkeket elvagták.

Kürtösön tegnap kezdődtek a zavargások, a melyek még ma reggel is tartottak. Egy Sztán nevű őrmester tegnap délután népgyűlésre hívta össze a község lakosságát és arra izgatta, hogy álljon bosszút régi haragosán, a község intelligenciáján. A felizgatott tömeg először az üzleteket fosztotta ki, azután a határban levő uradalmi kastélyokat támadta meg. Aradról Bréda Viktor gróf huszárezredes vezetésével az aradi vadásztársaság különítménye tegnap délután kiment Kürtösre. Vele ment az Aczél-különítmény géppuskás osztálya Erdős hadnagy vezetésével. A karhatalom hamarosan helyreállította a rendet a községben. Sztán őrmester, aki a tömeget felizgatta, megfogadta az egyik csendőr legyverését. A fegyver eldőrdült és Sztán holtan esett össze.

A máriaradnai járás összes községeiben aránylagos csend és nyugalom van. A járás legtöbb községében megalkult a polgárőrség. Máriaradnán Jäger főhadnagy és Stengl hadnagy vezetése és parancsnoksága alatt kiegészítve a lippai önkéntes iskola növendékeivel, különösen az említett tisztek erélyes és körültekintő eljárásának köszönhető a nagyobb mérvű zavargások és fosztogatások elmaradása. A zavargás legnagyobb mérvet öltött Marospetresen és Ilton, hol a fosztogatásra hajló tömeg az uradalmi kastélyt és jegyzői lakot megtámadta, védelem hiányában kifosztotta, szétrombolva az el nem vihető tárgyakat. Telefonfelhívásra azonban Jäger főhadnagy vezetése alatt a lippai önkéntes iskola különítménye Marospetresen megjelent, a zavargókat szétverték, a községben a rendet és nyugalmat helyreállították. A rendzavarást a zavargók részéről többen életükkel fizették meg. Az ópálosi zavargást is Jäger főhadnagy vezetése alatt álló önkéntes különítmény verte le, hol egy halott, több sebesült van. A zavargók közül 8 embert pedig megvasalva a máriaradnai csendőrökre szállították be. A község bizva páratlanul erélyes és igazságos polgári vezérében Sallac Gyula főszolgabíróban, agilis és kiváló helyettesében Hunyár Algernon tb. főszolgabíróban, teljes bizalommal reméli, hogy a járás a súlyos időköt is rázkódtatások nélkül találja.

Brádról jelenli tudósítónk: A brád-erdőháti felizgatott csőcselék tegnap Brádra vonult, ahol fosztogatni kezdett. Először Berkovics Hermin üzletét rabolta ki a tömeg, azután Návrády Hugó üzletére került a sor. Ekkor már segítséget kértek a szorongatott brádiak Déváról, ahonnan polgárőrök utaztak Brádra. Amikor a polgárőrök megérkeztek Brádra, a csőcselék már Kugel Sándor üzletét fosztogatta. A tömeg megtámadta a polgárőröket, akik sortüzet adtak. A harc következtében hét zendülő meghalt és többen megsebesültek. A rendet a polgárőrök helyreállították.

Dombegyházán és környékén is fosztogatott a tömeg. Megtámadták Nyéki Ilona házáat és azt teljesen kifosztották. Betörték a kereskedésekbe és megtámadták Ujhelyi Kálmán birtokát, ahonnan nagyértékű ingóságokat vittek magukkal. Ezenkívül a zendülők tömegesen vonultak a Jakabfiy-birtok ellen. Itt azonban a dombegyházi polgárőrség egyik csapata fogadta őket és sortüzet adott a zendülőkre, akik közül 3 ember meghalt és többen megsebesültek. A polgárőrségnek sikerült a tömeget szétzavarni.

Doroszlófalván a tömeg zendülésben tört ki, amely elől a község intelligensebb lakossága elmenekült. Egyedül Vass Zoltán segédjegyző és édesanyja maradtak a faluban, miután a segédjegyző, aki testi hibában szenvedett, nem tudott elmenekülni. A segédjegyző és öreg édesanyja az istállóba menekültek a kizongó tömeg elől, amely halálra kereste Vassot. Vass Jenő tűzérőrmester, a segédjegyző testvérbátyja Aradon értesült édesanyja és öccse szorongatott helyzetéről. Az őrmester ötré egyedül kiment a faluba és kimentette hozzátartozóit rettenetes helyzetéből. Vassék az éjszaka leple alatt menekültek el Doroszlófalváról.

Dr. Varjassy Lajos — főispán.

(Dr. Barabás Béla és Purgly László felmentése.)

Ma több aradi lap megírta, hogy a kormány Barabás Béla drt. Arad város főispánját és Purgly Lászlót, Aradvármegye főispánját felmentette állásától és a két főispáni állást Varjassy Lajossal, az aradi kereskedelmi és iparkamara főtítkárával töltötte be. Erről a kinevezésről hivatalos közlést még nem adtak ki. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Barabás Béla főispánt, aki a következőket mondotta:

— A főispáni állásról való állítólagos felmentésről én is csak az aradi lapok útján értesültem. Erről hivatalos értesítést még nem kaptam. Addig, amíg felmentéséről hivatalos értesítést nem kapok, a helyemen maradok és továbbra is végzem kötelességeimet.

A városban ma természetesen Varjassy Lajos drnak főispánná való kinevezéséről beszéltek. Felvetődött az a kérdés, hogy a jelenlegi viszonyok között megmaradhat-e állásában Varjassy Lajos polgármester. Voltak olyanok, akik azon az állásponton voltak, hogy a polgármesternek le kell mondania állásáról, mert nagyon furcsa helyzet áll elő abból, hogy az apának az ellenőrző felettes hatósága a saját fia.

Megnéztük a közigazgatásról szóló törvényt, amely nem intézkedik arról, hogy inkompatibilitás esete forog fenn, ha az apa polgármester, a fia pedig főispán. A közigazgatásról szóló törvény mindössze azt mondja ki, hogy pénztári ellenőr és pénztáros nem lehetnek sem felmenő sem oldalági rokonok.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Varjassy Lajos polgármestert és megkérdezte, igaz-e az, hogy le fog mondani állásáról, a miért a fia főispán lett. A polgármester így válaszolt:

— A törvény ebben az esetben nem lát inkompatibilitást. Volt már eset rá, hogy az apa főispán, a fia alispán volt. Igaz, hogy olyan eset még nem állott elő, hogy a fia felettes hatóságn legyen az apának. De hát a törvény, ezt nem tiltja. Én megmaradok továbbra is állásomban, mert úgy érzem, hogy a mostani időkben szükség van rámm.

Este telefonálta budapesti tudósítónk: A kormány dr. Barabás Bélát, Aradváros főispánját és Purgly Lászlót, Aradvármegye főispánját állásuktól felmentette és Aradváros és Aradvármegye főispánjává dr. Varjassy Lajost, az aradi kereskedelmi és iparkamara főtítkáráat nevezte ki.

Csejthey Varjassy Lajos dr. Arad egyik legrégebb, legtekintélyesebb családjából származik.

zik. Tanulmányvevél és idegenben folytatott rövid ideig tartó hivataloskodása után történt visszajövetelét örömmel fogadták, mert azt a város iránti tradicionális szeretetet, a város ügyeivel való önzetlen foglalkozást, amely családja minden egyes tagját jellemzi, benne is felfedezték és tőle is yárták. Varjassy dr. 1879. évi szeptember hó 13-án született Aradon. Középiskolai érettségét Aradon tett, egyetemi tanulmányait Budapesten, Bécsben, Berlinben, Lipsében és Párisban végezte, ahol két esztendődt töltött. Először a diplomáciai pályára készült, de hazajövele után közigazgatási pályára lépett. Rövid lugosi tartózkodása után Aradra jött rendőrfogalmazónak; mint ilyen pályázott az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara megüresedett titkári állására, amelyre egyhangulag meg is választották. A Kamara által képviselt érdekelttség benne a kereskedelmi és ipari érdekek rendkívüli ambíciója, nagy energiájú munkását találta meg, aki a kamarát tekintélyben és népszerűségben a vidéki kamarák között az első helyre emelte. A magyar kamarai intézménynek az ország határain túl, a nyugati és tengerentúli államokban tartott nemzetközi kongresszusokon is igyekezett elismerést és sikert biztosítani. A Kereskedelmi és Iparkamarák bostoni nemzetközi kongresszusán feltűnést keltett egy nemzetközi jogi probléma tárgyalásánál való felszólalásával. az 1914. évi párisi kongresszuson pedig a postatakarék-pénztári intézmény internacionalitása ügyének előadója. Arad város közönségének a bizalma már kétszer vitte őt a város parlamentjébe. Tagja a törvényhatóság számos bizottságainak.

Az ország élelmezése biztosítva van!

(Az entente ellenőrzi a készleteket.)

Budapestről telefonálva tudósítónk: Az Országos Közélelmezési Hivatal a főváros és az ország közélelmezésének alakulásáról a következő információkat adta:

— A lapokban megjelent rablásokról szóló hírek erősen tulzoltak voltak. A miniszteriumba érkezett jelentések szerint legfeljebb arról lehet szó, hogy egyes állomások és vasuti gócpontok élelmiszer kocsijait kifosztották. *Ez semmiképpen sem befolyásolja az ország közélelmezésének zavartalanosságát.* Az ország valamennyi részében levő készletek biztosításáról kellő gondoskodás történt. Ha a jelen pillanatban a fővárosban és az ország más részeiben esetleg élelmiszerhiány mutatkozik, úgy ennek csakis a szállítási nehézségek lehetnek az okai. A hadügyminiszteriumban azonban megalakult már a magyar szállítás-vezetőség, amelynek feladata az államvasutak és a többi vasutak forgalmának rendezésére lesz. Remélhető, hogy néhány napon belül a vasutak élelmiszer-szállítása a rendes mederbe fog terelődni. *Teljesen alaptalan minden aggodalom és helytelenül cselekszik, aki ma rémképeket lát, drága áron vasaról, és halmoz fel élelmiszereket. A hádsereg és a szövetséges országok ellátása Magyarországról megszűnt, ezenül kompenzációk ellenében fog történni ezek ellátása úgy, hogy most már az összes készletek a közellátás rendelkezésére állanak. Az élelmiszerek felhalmozására tehát semmiféle ok sincsen.*

Bernből jelentik: A Daily News értesülése szerint a szövetségesek élelmiszerbiztonsága előkészületeket tesz, hogy az átmeneti időben az élelmiszer-elosztás az összes európai államok részére — Ausztria-Magyarországot is beleértve — biztosítható. A készletek csökkenése megköveteli, hogy a legfontosabb élelmiszereket egy időre a békekötés után is ellenőrzés alatt tartsák.

Zavargások Temesmegyében

(Fosztogatások, gyilkolások.)

Temesvárról jelentik: Tegnap és ma a vármegye majdnem minden járásából érkeztek jelentések fosztogatásokról, gyújtogatásokról, sőt gyilkolásról is. A legtragikusabb eset történt Monostor községben, ahol Tóth Elemér jegyzőt és nejét a garázdálkodó katonák meggyilkolták. Tóth november elsejével Kevevár-ra volt megválasztva mint szolgabíró és két nap előtt elment Monostorra, hogy nejét elvigye onnan. Tegnap fosztogató katonák egy csoportja behatolt Tóth jegyzői lakába és ott felösségre vonták a hadisegéyek körüli eljárása miatt. Tóth neje félelmében revolvert rántott a veszedelmesen viselkedő katonákra és ez az önvédelmi mozdulat mindkettőjük veszte lett. Tóthné az egyik katonára lőtt, amire ezek Tóth Elemért és feleségét agyonlőtték. A helyszínén szörnyethaltak. Fuchs kiküldött helyettesjegyzőnek ezután kijelentették a katonák, hogy bizalommal vannak iránta, de más előjáróságot és más községi bírót akarnak. Wora-cziczky János gróf orsz. képviselőnek, akinek ott birtoka van, nem esett bántódása.

Rendkívül súlyos és aggasztó állapotok voltak tegnap a buzásfürdői járásban. Nagykövères, Magyarzákos, Törökszákos és Szilas községekben. Magyarzákoson a hazatért katonaság és a hozzájuk csatlakozott csöcselék agyonlította a községi irnokot. A községi jegyzőnek sikerült elmenekülnie. A csáki járásban Csák község kivételével mindenütt voltak zavargások. Széphegyen tegnap este átmenetileg helyreállott a rend. A vingai járásban Vingán a hadimunkások ostrommal fenyegették meg a községházat. Schäffer József vingai főjegyző 36 évi szolgálat után ma beadta az alispánnál nyugdíjaztatás iránti kérvényét. A közvetlen szomszédban levő Monostoron történt gyilkolás hatása bírta erre a lépésre. Temesnagyfalun a garázdálkodó katonák a községi irnodát és a jegyzői irnodát lerombolták és Pánics Iván jegyző lakását kifosztották. Pánics husz évi szolgálat után ma koldusként állított be a megveházára. A pusztítást az ottani szerb csöcselék és 18—20 szerb hadifogoly követte el, nem kímélve a jegyzőt, aki maga is szerb. Az ujaradi járásban levő Székessut községben az előjáróság és a megalakult román nemzeti tanács felszólította a jegyzőt, hogy mondjon le és akkor nem lesz bántódása. Keszler János jegyző erre családjával együtt elmenekült. Felsősztamorán Albu Adám jegyzőt, dacára annak, hogy román kirabolták, mindenét elvitték, elpusztították és ő maga elmenekülni volt kénytelen. Pártos Sándor temesfüvesi jegyző ugyancsak elmenekült a garázdálkodók elől. Ujvári Gyula felsősztamorai bérlelőhöz betörték és vagyonát elrabolták. Törökszákoson a katonák és csöcselék Darvas Simon körjegyző lakását kifosztotta. Raniszavljevics Döme földbérlet szintén kirabolták, a malomból elvitték 300 mázsa lisztet és a rekvirált búzát szétosztották. Az állomásfőnök hutorait tönkretették.

A magyarzákosi garázdálkodók ma közeledtek már Szinnerszeg község felé és Buzásfürdőn is megkezdődött a rombolás. A központi szeszfőzdét ma délelőtt kezdték lebontani. Végvár községben a magyarok zsidóüldözést kezdtek, a zsidók lakásait kifosztották, házaikat felgyújtották. Ma erősen folyik a fosztogatás Kövèresen, Dragsinán és Temesfalván, a csáki járásban pedig Berény, Cserna és Felsősztamora községekben, ahol a birtokosokat sorra

fosztogatják a bandák. Nagel Henrik berényi birtokost szintén kifosztották.

Jönnék már Ausztriából a magyar póttettek.

(Szilágyi Lajos nyilatkozata.)

(Budapesti munkatársunktól. Felkerestem ma Szilágyi Lajos országgyűlési képviselőt, aki a képviselőház legutóbbi ülésén igen éles hangú beszédben követelte a kormánytól, hogy az ország területén kívül elhelyezett póttetteket azonnal hozzák vissza Magyarországra, az osztrák csapatokban szolgáló magyar és a magyar csapatokban szolgáló osztrák tiszteket kölcsönösen helyezék át és haladéktalanul mentesék fel a katonai szolgálat alól a vármegyei, városi és községi tisztviselőket. Azért kerestem fel a képviselő urat, aki megválasztása előtt tudvalevőleg vezérkari százados volt, mert tudtam, hogy a követelések teljesítése és pedig gyors teljesítése ügyében a parlamenten kívül is tárgyal a lemondott kormány honvédelmi miniszterével.

Szilágyi Lajos a következő érdekes kitételeket tette előttem:

— Parlamenti beszédem napján a honvédelmi miniszteriumban a beszédben felhozott követelések teljesítése ügyében megbeszélés volt, amely éjjel utánig tartott és amelyen Wekerle Sándor is résztvett. Hogy akkor mit végeztek, azt nem tudom, tegnap este azonban Szurmay Sándor báró magához köretett és kijelentette előttem, hogy az általam felhozott kívánságok sürgős teljesítése érdekében a rendelkezések megtörténtek és az intézkedések már folyamatban vannak. Ez azt jelenti, hogy a Bécsben, Prágában, Pilsenben, Königrätzben, Kuttenbergben és Neuhausban lévő magyar pótzásztaljak, amelyeknek száma tíze rug, a legrövidebb időn belül itthon lesznek és ugyancsak a legrövidebb időn belül elviszik a magyar ezredekbe az idegen tiszteket és visszahozzák Magyarországra az idegen ezredekben szolgáló magyarokat.

— A tanácskozás során még, vagy negyven olyan követelést terjesztettem a honvédelmi miniszter ur elé, amelyek nem tűnnek halasztást. E fontos katonai követelések teljesítése ügyében több órán keresztül tárgyalunk.

Mire ezek a sorok napvilágot látnak, valószínűleg jönnék már haza Ausztriából a magyar katonák.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Csütörtök: A kis szeleburdi. B) bérlet. Péntek: A kis szeleburdi. C) bérlet. Szombat délután: A féltékenység. Este: A kőristalány.

Vasárnap délután: A pacsipta. Este: A kőristalány.

Az aradi Nemzeti Színház előadásai csütörtöktől kezdve a fenti műsorral a hatóság engedélyével megkezdődnek. Jegyek előre válthatók.

TÁBORBÓL HAZATÉRŐ ELŐFIZETŐINK-HEZ:

Azokat a tisztelt előfizetőket, akiknek lapunk tábori postára, Horvát-Szlavonországra, Ausztriába, vagy külföldre járt, felkérjük, hogy amennyiben tartózkodási helyüket elhagyták, szíveskedjenek haladéktalanul közölni kiadóhivatalunkkal laknelyüket, régi címük megemlítésével. A kiadóhivatal csak így tud gondoskodni arról, hogy előfizetőink a mostani mozgalmasságban egy napig se nélkülözzék az Aradi Közlönyt.

A közös hadsereg legnagyobb veresége.

(Hogy omlott össze egész olaszországi frontunk?)

Prágából jelentik: A *Narodní Politika* leközli egy cseh tisztnek levelét, aki az olasz frontról tért vissza. A levél borzalmas leírása annak a hatalmas összeroppanásnak, amely az osztrák-magyar hadsereget érte az olaszok legutolsó offenzívája alkalmával.

— A tulajdonképeni összeroppanás, írja a físz, október 25-én kezdődött. Kora reggel egy magyar divízió és a bécsi háziezred, a Deutschmeister-ezred, megtagadta az engedelmességet és letette a fegyvert.

— Haza akarunk menni! — kiáltották a katonák.

A lázongást hosszas mészárlás után leverték főként kézigránatokkal és gépfegyverekkel. Október 26-án reggel az entente-seregek átkeltek a Piavén, Papadopinál hidfőt alkottak és beszüntették előnyomulásukat. Az osztrák hadvezetőség ezt az alkalmat felhasználta a hangulat emelésére és azt a hirt terjesztette, hogy ötvenezer angol és francia fogságba került. Ugyanez nap estéjén megérkezett a szomorú híradás, hogy az entente-csapatok tankok segítségével áttörték. Különösen *Wurm* tábornok seregében volt nagy a zavar.

A katonák vadul menekültek, minden felgyújtottak, mindenkit megöltek, aki utjukat akarta állni.

A debacle október 27-én érte el tetőpontját. Ekkor omlott össze az egész osztrák-magyar front. A főparancsnokság igyekezett elűzni a katasztrófának és ellentámadásra parancsolta az első népielkelő-dandárt. Az ellentámadás megtörtént, annak ellenére, hogy

Az entente katonai megbízottai Budapesten.

(Délslávok az olaszok ellen. — A szerbek átkeltek a Száván.)

Budapestről jelentik: A legilletékesebb helyről nyert információk szerint az entente-csapatok Szerbia északi részén állanak. Az itt álló haderő azonban korántsem oly nagyszámu, mint azt hitték. A csapatok legnagyobb része gyarmati katonaságból áll. Rendkívül nagy számban vannak a francia zászlóaljok. A szerb hadsereg egészen feloszlott és a katonák hezamentek falvaikba. A Száván irreguláris, bandszerű csapatok keltek át. Az entente-hadseregek megbízottjainak Budapestre való érkezési idejét még nem lehet megállapítani. A tárgyalások már megindultak és folyamatosan vannak. Lehet, hogy befejezésük csak már-órák kérdése. Egyelőre nincs végleges döntés az irányban, hogy kik és mikor érkeznek Budapestre.

Ugyancsak megbízható helyről jelentik, hogy abban az esetben, ha az entente katonai megbízottai Budapestre jönnek, csak igen kis számu, néhány tiszt és ezek kíséretével szolgáló legénység érkezéséről lehet szó.

Zágrábról származó jelentések szerint szerb csapatok átlépték a Szávát. A zágrábi horvát nemzeti tanács Eszéken fogadta a Szerbeket. *Petrovics* szerb kapitány üdvözölte a zágrábi nemzeti tanács kiküldöttét és további szerb csapatok érkezését jelentette be.

Prágából jelentik: A cseh-szlovák sajtóiroda jelenti Laibachból, hogy az olasz csapatok megszállták Triestet. A szlovén nemzeti

a dandárparancsnok kijelentette, hogy csapatai gyengék az ellentámadásra.

A dandár az utolsó szál emberig felmorzsolódott.

A szomszédos szakaszok megakarták akadályozni, hogy az ellenség *Wurm* hadserege ellen induljon. Oldaltámadásokat intéztek, de a kitzüzt cél nem érheték el. A menekülő csapatokat angol repülők semmisítették meg. A repülők állandóan bombázták a visszaözlő emberáradatot és kocsitáborát és borzalmas pusztításokat okoztak. A katasztrófát az egész segélyi személyzet tetézte. Az egészségügyi katonák azonnal megfutamodtak. A katoná-orvosok azonban helyükön maradtak, hogy a sebesülteket átadják az olaszoknak.

Elmondja még a levélíró, hogy hiába kértek kórház-vonatokat. Ellenben a főhadiszállás székhelyén 250 vasúti kocsi állt indulásra készen telve zongorákkal, butorokkal, kerékpárokkal, értékes szőnyegekkel. Ezeket a magasrangú tisztek akarták hazaszállítani.

Laibachból jelentik: Az utcai tüntetések tegnap este nyolc óráig tartottak. A városban teljes a nyugalom. A triest-laibachi országúton kötelek húztak keresztül, hogy minden autót, amely délfelől jön, feltartóztassanak. Déli tizenkét órától délután két óráig nyolc autót tartóztattak fel, amelyek vezérkari tisztekkől voltak telve és *Cillibe* tartottak. Több érkező autót, amelyben vezérkari tisztek és hölgyek ültek, a triestti úton feltartóztattak. Érkezett több butorral megrakott autó is. Tegnap délután egy német katonai osztag indult *Laibach* ellen, de a támadókat lefegyverezték.

tanács ez ellen tiltakozását jelentette be *Wilson* nál. A zágrábi nemzeti bizottság szikratáviró útján emelt panaszt *Wilson*nál *Triest* megszállása ellen.

A szerbek átkeltek a Száván és elhagyták *Mitrovicét*. A zágrábi nemzeti tanács kérte a szerbeket, hogy szállják meg egész Jugoszlávia területét.

Németországban is kezdődik.

— Az oroszok forradalmat szítanak. —

Berlinből jelentik: Tegnap és ma *Kielben* nagyarányú tüntetések voltak. A tüntetők a fogházakból kiakarták szabadítani a fegyenceket, a katonák azonban megakadályozták őket. A kivonult katonák parancsnoka először vak-töltéssel adatott sortűzet, a közönség azonban nem tágitott. Erre sortűzet adtak a tüntetők, melynek következtében nyolc ember meghalt, 29 ember megsérült. Tegnap szintén viharos jelenetek játszódtak le, amelyeket a német független szocialista-párt rendezett. Több gyárban beszüntették a munkát, munkás- és katonatanácsot alakítottak, amely memorandumot nyújtott át a belügyminiszternek.

Berlinből jelenti a *Wolff*-ügynökség: Az orosz szovjet-kormány diplomáciai képviselőnek kurirja e hó 4-én érkezett meg *Moszkvából* *Berlinbe*. Amidőn podgyászát a pályaudvarról elszállították, az egyik láda leesett a szállító kocsiról és annyira megrongálódott,

hogy tartalma kiesett belőle. A kihullott iratok német nyelvű rüpiratok voltak, amelyekben véres zavargásokra szólították fel a német katonákat és munkásokat. Az egyik irat forradalomra lázított, másik utasításokat adott a forradalom harci módjára nézve, valamint orrgyilkosságok és terrorisztikus cselekmények szervezésére. A pályaudvari hatóság kívánságára a kurir valamennyi podgyászát zár alá vették és jelentést tettek a külügyi hivatalnak.

Bécsből jelentik: *Mackensen* tábornoknak a napokban meg kell kezdeni a visszavonulást *Romániából* és az átvonulást Magyarországon keresztül, mert különben el lesz vágva Németországtól.

Berlinből jelentik: *Kiel* városa, a flotta, igen sok állami hivatal a felkelők kezén van. Mindenütt vörös zászlók lengenek. Sztrájkoló munkások és matrózok hatalmukba kerítették a flottát, a kikötőt és a város egy részét és kikiáltották a köztársaságot. Miután *Hausmann* államtitkár, akit a kormány küldött ki, semmit sem tudott elérni, *Haase* és *Ledeber* *Kielbe* utaztak, hogy a felkelőkkel tárgyaljanak.

Green Nándor nyugalomba megy

A főkapitány megváltik állásától.

Arad városa valószínűleg még ebben a hónapban új főkapitányt kap. *Green Nándor* rendőrfőkapitány ugyanis nyugalomba vonul. Még a novemberi közgyűléstől kérni fogja nyugdíjaztatását. Az a néhány nap, amelyen átszáguldtak az események, kifárasztották a főkapitányt. Egész napon át, egész éjjeleken át dolgozott hivatalában, résztvevett a nagy munkában, irányította tisztviselőit és sikerült megteremtenie a polgárőrséget, amelyvel példás rendet teremtett már a forradalom első éjszakáján és teljesen biztosította a városban a személy- és vagyonbiztonságot.

Ez hatalmas és minden energiát felmérésző teljesítmény volt. A főkapitány elfáradt, azután — a mint önmaga is kijelentette, ma több barátja előtt — nem tud beleilleszkedni az új viszonyokba. Nemsokára megkezdődik működését a nemzetőrség, átveszi teljesen a rendőrség hatáskörét. A rendőrség ugyiszólván csak adminisztratív munkát fog végezni. Ez pedig nem *Green Nándor* egyéniségéhez illő metier. Ebbe az új rendbe nem tud beletörődni a főkapitány, aki inkább ott hagyja diszes pozícióját, amelyet évek óta közmegelégedésre töltött be és visszavonul a nyugodalmas magánéletbe, hogy kipihenje hosszú hivataloskodásának fáradalmait.

Ma délelőtt *Green Nándor* főkapitány bejelentette *Barabás* Béla dr. főispánnak, még ebben a hónapban benyújtja nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Ugyanezt mondotta *Varjassy* Lajos polgármesternek és több tisztviselőtársának és barátjának. Elhatározása megmásíthatatlan. Hiába kapacitáltak tisztviselő-társai és barátai, hogy éppen a mostani időkben ne hagyja ott a főkapitányi állást. *Green Nándor* kijelentette, hogy szándékától nem lehet eltéríteni.

A városházán hamarosan elterjedt a híre, hogy a főkapitány nyugalomba vonul. Természetesen szenzációt keltett a hír annál is inkább, mert váratlanul jött és mindenki azt gondolta, hogy a főkapitány fogja átvinni a rendőrséget az államosításba. A városban is bizonyára fellünnést fog kelteni híradásunk. Mindenki sajnálatos fogja tudomásul venni a főkapitány elhatározását s az egész város közönségének őszinte szeretete és nagyrabecsülése fogja kísérni a város nyugalomba vonulását.

HIREK.

Tíz halott Battonyán.

(Véres zavargások Csanádmegyében.)

Battonyáról jelenti tudósítónk: A battonyai anarchiának tíz halottja és 60 sebesültje van. Ma már azonban helyreállott a rend s a közbiztonság állapota teljesen kielégítő. — A csőcselék garázdálkodása szombat délután 3 óra tájban kezdődött. És pedig úgy, hogy egy pár éretlen suhanc abban az utcában, mely a trafik felé vezet, felállott a járdára, lekapdosta a katonatisztek fejéről a sapkát, letépdeste a sapkarózsákat, sőt a rendőrség sapkarózsáit is leszedte, amelyek pedig a magyar koronát ábrázolták. Körülbelül 9—10 iónyi csoport gyült össze, amely látva, hogy Gejler dohánytözsdejében dohányárut osztogatnak s ott nagyobb tömeg áll, ott izgatni kezdett a tözsdes ellen. Az izgatásnak meg volt a hatása, a tömeg betört az üzletbe, az árukat kidobálta, a tulajdonost elkergette és az üzletet, házat kirabolta. Innen, vérszemet kapva, **Darányi Ferenc** üzletébe sziettek, melyet kifosztottak, majd özv. Schwimmer Sándorné üzletét törték fel s vittek el onnan minden árut. Itt történt az összeütközés. Ugyanis **Hoffmann Jenő** és **Bock Béla** népfelkelő főhadnagyok értesülvén a fosztogatásokról és rablásokról, csendőrökből, pénzügyőrökből és polgáremberekből egy csapatot toboroztak össze és elvitték az üzlet elé. Itt felfejlődtek, amikor is az üzletből több lövést adtak le rájuk. Erre az őrség a főhadnagyok parancsára sortűzet adott. Tíz ember meghalt, hatvan megsebesült. Azóta nem történt újabb zavargás. A két főhadnagy megszervezte a polgárőrséget, mely már katonai segítséget is kapott. — **Retscher Ede** főhadnagy ugyanis katonai különítménnyel Battonyára érkezett s ott átvette a parancsnokságot. Ma Aradról és Szegedről gépfegyveres osztagok is mentek Battonyára.

Dombegyházán nagyobb arányú zavargás volt, ezt már a battonyai gépfegyveres osztag verte le. Három halottja van az összeütközésnek.

Kevermesen szintén sortűzzel lehetett csak elfojtani a zendülést. Hogy itt hány halott és sebesült van, arról nem érkezett még értesítés.

— **A Habsburgok családi tanácsa.** Budapestről jelentik: **József** főhercegen és fián kívül a Habsburg-dinasztia egyetlen tagja sem tartózkodik magyar területen. **Frigyes** főherceg, akinek nagykiterjedésű birtokai vannak Magyarországon, Németországba utazott. — Elutazása előtt Bécsben nyíltan kijelentette, hogy *nem veti alá magát a Nemzeti Tanácsnak*. A legtöbb főherceg, akik egyébként ma **Károly** király elnöklésével határoztak követendő magatartásukról, nem tettek ilyen nyilatkozatot, csupán **Jenő** főherceg jelentette ki, hogy aláveti magát az osztrák-német Nemzeti Tanácsnak.

Az a hír, hogy **Miksa** főherceg Linzbe elutazott, nem felel meg a valóságnak. Éppen így nem felel meg a valóságnak az sem, hogy **Frigyes** főherceg Grázba utazott. **Frigyes** főherceg ezidő szerint a szászországi Weilburgban tartózkodik.

— **Felesküldött a polgármester.** Dr. **Barabás Béla** főispán ma délutánra összehívta a tanács tagjait és bejelentette, hogy a népkormánytól utasítást kapott, hogy a polgármester töl vegye ki az esküt. Ezután **Varjassy Lajos** polgármester a főispán kezébe letette az esküt a népkormányra. A polgármester valószínűleg holnap veszi ki az esküt a város tisztviselőitől.

— **Csehország köztársaság lesz.** **Bécsből** jelentik: A Svájcba küldött cseh megbízottak ma **Kramarz** vezetésével vissza érkeztek Prágába. **Kramarz** a **Petit Parisien** tudósítója előtt kijelentette, hogy Csehország köztársaság lesz és közös összeköttetése lesz Horvátországgal.

Prágból jelentik: **Benesch**, a cseh-szlovák kormány külügyminisztere részt vett a szövetségesek versaillesi tanácskozásán a

— **Az új bankkormányzó a pénzpiac zavar talánságáról.** Budapestről jelentik: **Beck** Lajos bankkormányzó egy újságíró előtt a magyar jegybankról a következőket mondotta:

— **Hogy menekültek a királyi pár gyermekei.** Budapestről jelentik: A forradalom kitörésének éjszakáján éjjel után három óraker érkeztek meg az első jelentések Gödöllőre a budapesti eseményekről. **Reneé** herceg, a királyné öccse tudta meg először, telefonon, hogy kitört a forradalom. Erre elhátározta, hogy a királyi gyermekeket azonnal Esztergomba viszik a hercegprímáshoz. Azonnal hozzáfogtak a csomagoláshoz és csakhamar előállott három udvari autó, amelyekről leszakították a császári koronát. Hat óraker felkeltették a gyermekeket, akiktől az udvari személyzet elbucszott. A kis **Ottó** főherceg sehogysem akart elbucszni. Mikor azonban mégis menni kellett már, a kis főherceg vékony hangján így kiáltott bucsut az udvari személyzetnek:

— Éljen a magyar!

A gyermekekkel utazott egy apáca, két katonatiszt és **Reneé** herceg. Az autók Esztergomba mentek, de itt már nem találtak elég biztonságot, azért az udvari autók egyenesen Schönbrunba vették útjukat.

— **Sármezey Endre** — államtitkár. Budapestről jelentik: Politikai körökben szó van arról, hogy **Sármezey** Endrét, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak volt igazgatóját kereskedelmi államtitkárrá nevezik ki.

— **Tisza István temetése.** Békéscsabáról jelentik: A békéscsabai állomáson tegnap hajnalban lekapcsolták azt a gyászkozsit, amely **Tisza** István gróf holttestét szállította és a szalonkocsit, amelyben a gyászoló család tagjai ültek, hogy tovább indítsák Geszt felé. A geszti állomáson tizenkét ember egyszerű gyászkozsira tette a koporsót és a gyászoló család kocsikba szállott. A menet feltizenkét óraker érkezett Gesztre. A nép hajdon fővel állt sorfalat, majd mikor a gyászmenet elhaladt, hozzászegődött. A menet a ligetbe vonult, ahol a **Tisza**-család kriptája van. A kriptá előtt **Szabó** István református pap mondott bucsuztatót. Mindenki könyezett, csak **Tiszáné** nem tud még mindig sírni. A koporsót leemelték a kocsiról, elhelyezték az előkészített türegben. **Tiszáné** száraz szemmel állt ott, majd széket kért és nézett, nézett, hosszan, merően a szarkofágra. Tegnap délután a **Tisza**-uradalom egyik majorját megátamta a csőcselék, de a támadókat hamarosan szétkergették.

— **Házasság.** **Weitz** Antal **Lökösháza** és **Sárfalvy** Vilma **Mikolaka** házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Statárium a Délvidéken.** **Temesvárról** jelentik: A Bánáti Néptanács november 3-án Torontál-, Temes- és Krassószörény vármegyék területére kihirdette a statáriumot. Az erre vonatkozó hirdetmény így szól:

A Bánáti Néptanács elrendeli ezennel a statáriumot a Torontál, Temes és Krassószörény vármegyék és az ezen vármegyék területén levő városokban akár polgári, akár katonai egyének által elkövetett összes, a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztető bűncselekményekre. A Bánáti Néptanács felhív emélfogva minden polgári és katonai egyént, hogy a most jelzett bűncselekmények elkövetésétől óvakodjék, mert aki a fenti területen ezeknek a bűncselekményeknek bármelyikét 1918. évi november hó 5-től kezdődőleg elköveti: a Bánáti Néptanács által egyidejűleg rendszeresített 4 polgári és 4 katonai bíróból összeállított bíróság elé kerül és **halálal bűnhődik.** Kelt Temesvárott, 1918. évi november hó 3-án. A Bánáti Néptanács: **Bartha** Albert katonai népbiztos, **Roth** Ottó polgári népbiztos.

— **Közbiztonsági diktátor Bécsben.** **Bécsből** jelentik: A mai nap folyamán egész sor intézkedés lépett életbe azzal a céllal, hogy a város nyugalma és rendjét biztosítsák. — Ezeknek a teendőknél a vezetésével egy közbiztonsági diktátort biznak meg. A diktátornak nagyszámu lovasrendőr, gyalogság és tüzérség áll rendelkezésére.

— **Halálozás.** **Mihalik** Béla szőlőbirtokos Gyoronok tüdővérzésben elhunyt. Holttestét Aradra szállítják és a felsőtemetőben helyezik örök nyugalomra.

— Addig is, amíg az önálló magyar jegybank megkezdí munkáját én, valamint az osztrák-magyar bank főintézete minden készségiünkkel biztosítani igyekszünk a magyar pénzpiac zavartalanságát. A bankjegyek hiányán, ha arra szükség lesz, úgy segítünk, hogy az osztrák-magyar bank budapesti főintézete által kibocsájtott bankjegyeket főgunk forgalomba hozni, először 200 koronás típusokban. Erre természetesen nem volna szükség, ha a közönség leszokna a bankjegyek okatlan és káros beraktározására.

— **Flóra János zenetanár** megérkezett és a Városi Zeneiskolában megkezdí a cimbalom és zeneelméleti faszakon előadásait. — **Flóra János** az országos zeneakadémiát végezte s mint kiváló pedagógus már a háboru előtt is nagy népszerűségnek örvendett. A fenti faszakokra naponként 9-12-ig és 3-5-ig lehet beiratkozni a Városi Zeneiskolában (Batthyány-utca 26.)

— **Felhívás a középiskolák tanulóihoz.** Holnap, november 6-án délelőtt 9 óraker a várba vezető hid baloldalán lévő katonai sport telepen jelentkezzenek azok a 15 éven felüli középiskolai tanulók, akik a mostan alakult polgárőrség vagy katonai formációban még szolgálatot nem teljesítenek. Tanárok megjelenését is kérjük. Dr. **Krenner** Miklós, **Kepes** Armin, **Neidenbach** Emil, **Reinhart** Kálmán.

— **Kifizetik a hadisegélyeket.** A hadügyminiszter távirati rendeletéből kifolyólag a polgármester közhírré teszi, hogy a hadbavonultak hozzátartozóinak megállapított hadisegélyek a fennálló rendelkezésektől eltérőleg, november hó és december hónapjaiban teljes összegében még abban az esetben is kifizetnek, ha a hadbavonult állandó tartózkodási helyére már vissza érkezett.

— **Volt aradi román szerkesztő kiszabadulása a fogságból.** **Kolozsvárról** jelentik: **Giurgiu** Gyula, bukaresti lapszerkesztő, az azóta beszüntetett aradi **Tribuna** volt szerkesztője, aki a Nemzeti Tanács tegnap szabadított meg politikai fogságából, ma délelőtt 11 óraker megjelent a Nemzeti Tanács kolozsvári vezetősége és engedélyt kért Bukarestbe leendő elutasására. A Nemzeti Tanács vezetősége az engedélyt azonnal megadta. A lapszerkesztő hálás szívvvel mondott köszönetet a Nemzeti Tanácsnak és meleg lelkesedéssel kívánt sok szerencsét az új, szabad és demokráta Magyarországnak. Kijelentette továbbá azt is, hogy szentül meg van győződve, miszerint Románia testvéri egyetértésben fog élni a jövőben a szabaddá vált Magyarországgal.

— **A forradalom vívmányai.** Az első körületi szociáldemokrata pártkörben (Központi-szálló Salac-utcai bejáró) holnap szerda este 6 óraker **A forradalom vívmányai** címen dr. **Timár** Andor előadást tart. A kör tagjait és a szociális érzelmű polgárságot ezuton hívja meg az előadásra a párt vezetősége. A város dolgozó osztályának érdeke, hogy a forradalom vívmányait megismerje és megvédje.

— **Ópécskaiak hűségesküje a román nemzeti tanács előtt.** Ópécska község lakosainak küldöttsége katonák és polgárok ma délután megjelentek az aradi román nemzeti tanács előtt, amely **Pop** C. István orsz. képviselő házában székel és letették a hűségesküt a román nemzeti tanács előtt. A küldöttség tagjai egyuttal fegyvereket kértek és kaptak az ópécskai polgárőrség felszerelésére.

— **Üres lakások és szobák bejelentése.** A 4180—1917. M. E. számu rendelet 38-ik szakasza 1—2. pontja alapján felhívom Arad sz. kir. város lakosságát, hogy ha lakáshivatalnál (kulturpalota, I. emelet, igazgatói iroda), akiknek jelenleg bérbeadható üres lakásaik avagy pedig üresen álló butorozott szobáik vannak. Ennek elmulasztása esetén a fentebb idézett rendelet 41. szakaszában körülírt megtorló intézkedések fognak a mulasztók ellen fogamatba vétetni. — Arad sz. kir. város lakáshivatala.

— **Köszönetnyilvánítás.** Nagy Erzsike 30 koronát adományozott az izr. jót. nőegyletnek **Halász** Magda ravatalára szánt koszorúmegváltására, mely nemes szívvü adományért köszönetet mond az egyletnek.

— **Katonai segítség jön Budapestről.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A kormányhoz Schill József Aradvármegye alispánja és Csánádmegye is több ízben tett sürgős felterjesztést, hogy küldjön karhatalmat a fosztogatások megakadályozására. A kormány már holnap nagyobb karhatalmi készültséget küld Aradra Vajda Ferenc főhadnagy vezetésével. Ez a karhatalmi készültség Aradon fog székelni és az lesz a feladata, hogy Aradmegye és Csánádmegye veszélyeztetett helyein helyreállítsa a rendet és nyugalmat.

— **Szláv nemzetiségű katonai személyek jelentkezése.** A magyar hadügyminiszterium 6. oszt. 13.202. rendelete értelmében a délszláv nemzeti tanács felkérésére mindazon szláv nemzetiségű katonai személyek, kik nem kívánják a délszláv állam területére jutni, a legközelebbi katonai állomásparancsnokságnál jelentkezzenek. — Resch s. k. altábornagy.

— **Webenai Wéber Viktor gyalogsági tábornok.** Az olasz front egyik parancsnokát, webenai Wéber gyalogsági tábornokot, miután olasz frontunk a hazai események következtében meggingott, mint parlamentairet küldték ki az olasz csapatok főparancsnokságához hogy vele a fegyverszüneti tanácskozásokat megkezdje. Most csakis a parlamentaire személyével kívánunk foglalkozni, akire az a szörny kötelesség hárult, hogy mint az önmagát megvertnek elismerő hadsereg képviselője kopogtasson az ádáz ellenség kapuján. Wéber tábornok éveken át Pécsen állomásozott, ahol parancsnoka volt a 69. gyalogezrednek, melynek törzse és két zászlóalja a pécsi helyőrséghez tartozott a háboru kitöréséig. Wéber Viktor már hét évvel előzőleg dandárnoki minőségben távozott Pécsről, ahol konciliáns modora és emberbaráti érzelmei révén kedvelt tagja volt a társadalomnak is. A háboru forogtatója ismételen vezető pozíciókba helyezte, amíg hadosztályra élén bevonult Cettinjébe, az előglalt Montenegró fővárosába. — Majd Montenegró katonai kormányzójává nevezték ki és a félvad emberek között rendet teremtett. A montenegrói kormányzás alatta kifogástalan volt, természetes tehát, hogy akkor kellett onnét távoznia, amikor legnagyobb lett volna rá a szükség. Helyet kellett csinálnia Clam-Martinitz grófnak, a levitézlett osztrák miniszterelnökök egyikének, akiből hiányzott a katonai erély és Wéber tábornok tapintata. Alatta hamarosan fölbomlott a rend és kezdetüket vették a forrongások, melyek a háborus szerencse fordulásánál arra kényszerítették hadvezetésünket, hogy a balkáni okkupált államok közül első sorban is Montenegrót írítsuk ki, melyet a megszállítás tartama alatt Wéber gyalogsági tábornok a civilizáció ösvényére vezetett. Wébert Cettinjéből, mint hadseregpáncsnokot az olasz frontra küldték, ahol szintén derekasan helyt állt, amíg csak parancsot nem kapott, hogy fegyvert nélkül látogassa meg az ellenséget.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az új postapalota helye. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1918. évi november hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydarabok: 1. Polgármester havi jelentése. 2. Lőrinczy János szállodás kérvénye az átvonuló katonai tiszték részére kiadandó szobák árának egy koronával való felemelése tárgyában. 3. A m. kir. posta- és távirat igazgatóság kérvénye az új postapalota helyének kijelölése tárgyában. 4. A tiszti ügyészség beterjeszti jóváhagyás végett Pauzár Sándor-néval holtbérletre kötött szerződést. 5. A tiszti ügyészség beterjeszti jóváhagyás végett Kása Ferencné és társai bérlelőkkel a városi földek bérbeadására kötött szerződéseket. 6. A tiszti ügyészség beterjeszti jóváhagyás végett az Adusz Lázárné holtbérlet szerződésének meghosszabbítása tárgyában kiállított nyilatkozatot. 7. Polgármester beterjeszti Zimmermann Károlynak a törvényhatósági bizottsági tagságáról való lemondását. 8. U. az előterjesztése az üresedésben lévő városi adótiszt állásnak választás útján való betöltése tárgyában.

Megalakult az aradi Katona-tanács.

(Felhívás az eltávozott katonákhoz.)

Az aradi helyőrség tisztikara és legénysége ma megalakította a Katonatanácsot. A mai nappal tehát megstábnak Aradon az összes katonai kommandók és holnaptól kezdve átveszi mindazok szerepét a Katonatanács, illetve azok a szervek és bizottságok, amelyeket a nemzetiség adminisztrálására a katonatanács végrehajtó bizottsága kijelöl. Ez holnap szintén meg fog történni. Egyelőre minden katona, tiszt, altiszt, vagy közlegény a helyén marad mindaddig, míg a hadügyminiszter leszerelési parancsa meg nem érkezik. A Katonatanács egyenesen a kormánynak, illetve a hadügyminiszternek, van alárendelve és igen fontos kérdésektől eltekintve, teljesen önállóan intézkedik, a foganatosított intézkedésekről azonban utólag jelentést tartozik tenni a miniszternek. *Hatásköre kiterjed egész Arad városára és Aradvármegyére.*

A helyőrség tisztikara és legénysége részéről kijelölt bizalmiférfiak, mintegy háromszázan ma délután 3 órakor gyűlésre jöttek össze az aradi várban. Az összes fegyvernemek, csapatok és intézmények képviselői itt voltak, hogy megválasszák a Katonatanácsot. A gyűlésen Resch Ferenc altábornagy elnökelt, s közfelkiáltással őt választották meg az aradi Katonatanács elnökévé is. A legénység részéről Huppert Henrik szakaszvezető lett az elnök. Nagy Imre főhadnagy Kappner József őrmester, Bedő Árpád dr. zászlós, Krenner Miklós dr. százados és mások felszólalásai után az elnök felfüggesztette az ülést, s felszólította az egybegyűlteket, hogy titkos szavazással hét tisztet és hét legénységbőlít válasszanak meg a Katonatanács végrehajtó bizottságának tagjaivá. A szavazás eredménye a következő lett:

A tisztikar részéről megválasztottak: Fiedler Imre őrnagy, Meisel János, Radia Alajos, Csörögössy Iván századosok, Oßner Hugó dr. főhadnagy és Fischer Jenő dr. zászlós.

A legénység részéről: Kappner József, Dupák János, Kubik Ernő, Orbán István, Takács József, Reicher Jenő és Mittag Aladár altisztek, illetve közlegények.

A választás eredményének kihirdetése után a gyűlés véget ért s nyomban összetűlt alakulásra a végrehajtó bizottság. Elnök lett Resch Ferenc altábornagy, titkár-előadó Szudy Elemér t. hadnagy, jegyzőkönyvvezető Reicher Jenő zászlós.

A Katonatanács tagjai ezután a következő fogadalmat tették le:

Becsületemre és lelküismeretemre fogadom, hogy az aradi Katonatanács végrehajtó bizottságában történetekre, a tanácskozásra és határozatokra nézve teljes titoktartást fogadok, s a bizottság rendelkezéseinek mindenkor hiven és igazán engedelmeskedem.

Elhatározta a tanács, hogy magyar, német és román nyelven írott proklamációval fordul a katonákhoz, hogy térjenek vissza a zászló alá. A proklamáció megszövegezésével Szudy Elemér titkár látta meg a Tanács. A proklamáció így hangzik:

Katonák! Testvéreink!

A háboru véget ért, ellenségeivel minden fronton fegyverszünetet kötött Magyarország. Megszűnt a harc, elhallgatott az ágyudörej. Utótt a béke órája, a mi óránk. Hozzatok fordulunk e magaslatos pillanaltban. Magyarország új világa hív benneteket. Most már véglegesen és örökre

tiétek ez az ország, a ti kötelességetek tehát, hogy megtartsátok a rendnek, történeti jóvendőnek.

Katonák! Feledjétek e lazt, ami eddig volt, a töménéten bánatot és keserőséget. Ne nézzetek a multra, hanem forduljatok a jövő felé, ahol a ti csillagotok ragyog. A rettentő elnyomatás alól való hirtelen szabadulás ne ragadjon rombolásra, gyujtogatásra, ártatlan embertársaitok bánatalmazására. Hiszen a nemzet vagyonát és életét pusztítja az, aki fékevesztett indulatainak nem tud parancsolni.

Bizalommal legyetek hozzánk, mi mondjuk nektek, katona- és munkástestvéreitek: ha nem akarjátok azt, hogy visszatérjen a régi uralom, a háboru és mindaz a borzalom, ami oly keserűvé teszi a szívünket, akkor hallgassatok ránk és jöjjetek vissza az elhagyott zászló alá! Ez a lobogó most már a mi kezünkben van s azért van rátok szükség, hogy a magyar nemzet ellenségei újra ki ne ragadhassák onnét.

Katonák, vonuljatok be azonnal csapataitokhoz, segítsetek felépíteni és megtartani a boldog, az új Magyarországot. Legyen vége az anarchiának!

Hítvány, gyáva katona az, aki most otthon marad!

Az Aradi Munkástanács.

Az Aradi Katonatanács.

Ezt a felhívást sok ezer példányban kifogják nyomtatni és repülőgépek el fogják árasztani egész Aradmegvét. A proklamációt természetesen falragaszok útján is közzéteszik. Az Aradi Katonatanács most már állandóan permanenciában marad és naponként, ha szüksége mutatkozik, többször is fog ülésezni. A tanácskozásokon állandóan részt vesz az aradi Munkástanács négy tagja.

KÖZELELMÉZES.

× Engedély nélkül senki sem vághat sertést. A közlelmézési miniszternek 257.000—1918. szám alatt kelt rendelete alapján azon esetekben, midőn 2, vagy több sertésnek hizlalása volt házi vagy gazdasági szükségletre megengedve, a levágási engedélyben kötelezni kell a hizlálót, hogy bizonyos mennyiségű zsirt közcélokra beszolgáltasson. A beszolgáltatási kötelezettség határa 2 kgr., felső határa 5 kgr. sertésenként. Ezen rendeletből kifolyólag felhívom a hatósági engedéllyel hizlalt sertések tulajdonosait, hogy a sertések levágása előtt vágási engedély kinyerése végett hivatalomban okvetlenül megjelenjenek. Az engedélyen fel lesz tüntetve a beszolgáltató zsirmennyiség, mely a disznó leölésétől számítandó 8 napon belül a vágóhídi igazgatónál a vágási engedély felmutatása mellett átadandó. A vágóhídi igazgató az ilyképen átvett zsirért az átadónak a város területére szóló maximális árat kifizeti és erről az átadónak elismervényt ad. Aki jelen rendelet ellen vét, a 2592—1918. M. E. számú rendelet értelmében kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — **Lócs Rezső, helyettes polgármester, k. é. h. vezető.**

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos.

LEGUJABB.

A nagy összeomlás. — 300,000 embert fogtak el az olaszok.

Bécs. Hivatalosan közlik: A hadseregparancsnokság és az olasz hadsereg között megkötött fegyverszüneti feltételek első pontja a szárazföldi, tengeri és levegőben való ellenségeskedések azonnali megszüntetését szabja meg. November 3-án hajnali három órakor kiadott hadseregeinknek a parancs az ellenségeskedések megszüntetéséről. Nyolc órával később arról értesült a hadseregparancsnokság, hogy az olasz hadvezetőség utólag úgy határozott, hogy az ellenségeskedést csak 24 órával a fegyverszünet aláírása után szünteti be. A hadseregparancsnokság ez utólagos magyarázat ellen tiltakozólag szót emelt, utalva annak lehetetlenségére, hogy a már kiadott parancsot visszavonják és ismétellen követelte az ellenségeskedések azonnali beszüntetését. Az olasz hadvezetőség azonban nem mutatott hajlandóságot a jogos kívánság teljesítésére. Az olasz csapatok éppen ellenkezőleg arra használták fel a helyzet tisztázatlanságát, hogy katonai előnyökét biztosítsanak maguknak. Így a szűk Fellach-völgyben sűrűn zárkózó csapatainkat páncélos-köcsik lepték meg, amelyek géppuskákkal és ágyúkkal voltak felszerelve. Majd megállították és a megelőző csapatokat több hadosztályi elfogottak jelentették ki. A had-

seregparancsnokság újból tiltakozott ilyen eljárás ellen és követelte az elfogottak szabadonbocsátását.

Róma. Az olasz vezérkar jelenté november 4-én délután: Az első harci nap elkezdett ellenállása közben és azóta az ellenség nagy veszteséget szenvedett mindennemű készletekben és elvesztette majdnem minden raktárát. Eddig háromszázezer fogoly jutott kezünkbe. A leghatalmasabb hadseregek egyikének maradványai menekülnek teljes felbomlásban és rendetlenül fel-felé azokban a völgyekben, amelyekben büszkeséggel telve jöttek le.

November 4-én délután 4 órakor. Az olasz királyi hadsereg főparancsnokságának megbízottai által a szövetséget hatalmak és az Egyesült Államok nevében az osztrák-magyar hadsereg főparancsnokságának meghatalmazottjával megkötött fegyverszüneti feltételei alapján ma november 4-én délután 3 órakor a szárazföldi, tengeri és levegőben való ellenségeskedést az összes osztrák-magyar frontokon beszüntették.

Károlyi Mihály nevelőjénél.

(Késmárky István dr. a tanítványáról.)

Károlyi Mihály gróf miniszterelnök rendkívül érdekes pályafutásának az ország sorsára döntő hatású korszaka a nagy nyilvánosság előtt játszódott le. Mióta Károlyi a politikai életben vezető szerepet játszik, élete a szó szoros értelmében nyitott könyv. Különösen mióta a függetlenségi párt szétszakadt és egyik tradicionálnak 6 lett a vezére, azóta szakadatlanul feléje fordult a közügyelem és akármilyen szemmel is nézte a közvélemény a mostani miniszterelnök közéleti munkásságát, annyi bizonyos, hogy mindenkinek foglalkozni kellett vele és tetteivel.

Most, a gróf volt nevelője elmondja azokat az érdekes adatokat, amelyeket a közönség eddig még nem ismert és amelyekből megtudjuk, miként készült Károlyi Mihály arra a szereplésre, amelyet ma tölt be.

Egy pécsi újságíró felkereste Károlyi nevelőjét, Késmárky István dr. pécsi jogliceumi igazgatót, 6 nevelte Károlyit, 6 tud legtöbbet róla.

Késmárky István dr. elmondotta, hogy 10 évig 1887—1897-ig volt Károlyi Mihály mellett. A gróf ma 43 éves.

— Mihály gróf 13 éves volt — mondotta Késmárky, mikor mellé kerültem III. gimnázista volt. Kiskorában rendkívül beszédes volt, később azonban hallgatag lett. Nagyon szorgalmas, sőt mondhatnám vasszorgalmu volt. Mindig következetesség jellemezte. Mindenről volt mindig önálló véleménye. Nem egyszer igen nehéz feladatoknak vágott neki és ilyenkor, ha segíteni akartam sohasem engedte. Roppant engedelmes volt és talán jószívűsége az, ami felülmúlta tudásvágyát. Minden érdekelt, mindennek megkérdezte az okát. Sokat jártam vele külföldre; jártunk Németországban, Franciaországban, Svájcban. Hamar elsajátította a német, francia és angol nyelvet, ez utóbbin beszél legperfektebben az idegen nyelvek közül.

— Kinél volt a gróf?

— Nagyanyjánál, Károlyi Sándor grófnénál, a főtí birtokon. De sokszor tartózkodunk Budapesten. 23 éves volt a gróf, mikor jogi tanulmányait befejezte. Ezzel azonban nem elégedett meg, elsőrangú szakemberektől tanult tovább. Ismétellen bejárta Franciaországot, Németországot, Oroszországot, hol különben nővére, Festetich grófnő, az akkori orosz nagykövet felesége tartózkodott. A háború kitörése előtt Amerikában is járt. Indiába készült egy alkalommal, de Ceylonig jutott csak, mert megbetegedett. Franciaországban rokonai is vannak, így Polignae herceg. A Károlyi családnak Párisban ma is

van egy palotája. Utazásai közben mindig tanult. Így Hollandiába csak azért ment, hogy a vizelműveket tanulmányozza. Olaszországot pedig azért kereste fel, hogy a szövetségi viszonyokat megismerje. Még ma is rendkívül sokat olvas és tanul. Nagyon érdekelték mindig a szociális tudományok.

— Van-e valami főúri passziója?

— Nincs. Bár Parádon 10.000 holdas vadaskertje van, még sem szenvedélye a vadászat. A sportok közül leginkább a golfot és a polot szereti.

— Mivel kezdte közéleti működését?

— Már igen fiatalon az OMGE. elnökének választotta. Majd a Hangya szövetkezet elnöke lett. Jellemző rá, hogy akkor, amikor az első Tisza-kormány jutott uralomra, Károlyi azért, hogy a kormány a gazdáknak ne kellemetlenkedjen, lemondott az elnökségről. Katonának önként jelentkezett az 1-es honvédhuszárokhöz.

— Mikor nősült a gróf?

— Károlyi Mihály gróf, mikor a háboru elején Franciaországból hazajött, nőül vette Andrássy Katinka grófnőt. Ma két gyönyörű kis gyermeke van. Ádám gróf és Éva comtesse. Az egész Károlyi család igen őszentartó. Ez kitűnt különben akkor, mikor a télen Károlyi Imre gróffal volt incidense, a család szeniora Mihály gróf mellett foglalt állást.

— Milyen ember a gróf?

— Rendkívül szívélyes. Mindenki bejárhat hozzá, mindenkinek meghallgatja panaszát és ha lehet, segít is. Egy titkára van, ki minden írást végez helyette, sőt a gróf még a beszédeit sem önkényesen írja, hanem lediktálja titkárának. Még ma is sokat tanul. Gyenge szervezete dacára is, ha valamibe belekezd, abba nem hagyja, míg teljesen be nem fejezte.

A MOZI.

* Asszony-szeszély. (Nagy társadalmi dráma az Urániában.) Csak sajnálhat, hogy egy olyan nagyszabású és fölötté érdekes film, mint amilyen az Uránia szerdai ujdonsága, a mai kedvező és alkalmas időbeosztás mellett kerül műsorra. Az „Asszony-szeszély” a titokzatos női lélek mélységeit és kiszámíthatatlanságát tárgyalja egy csodás, rendkívül érdekes szerelmi történet keretei között. A főszerep sok filozofiai tapasztalatot és finom asszonyi megérzéseket igénylő alakítását Hesperia, a nagynevű mozzistar nyújtja. Az előadások továbbra is 3, fél 5 6 órakor kezdődnek. Jegyek előre válthatók a nappali pénztárnál.

* Nagy detektívdráma az Apollóban. (Branting mérnök titka.) Hogy a nyugtalanság kezd lecsöndesedni az emberekben, az abból is következtethető, hogy az Apolló-szinház ma ismét nagyszabású közönség előtt vetítette pompás műsorát. Ha ok már nincs is rá, egyelőre este nem játszhatnak a mozik. Így továbbra is 3, fél 5 és 6 órakor kezdődnek az előadások. Szerdán egy nagystíli, érdekes detektívdráma kerül vetítésre az Apollóban. Branting mérnök titka a címe a nagyszabású detektívdrámának, amely a filmpiac ősz nagy slágereinek egyike. A darab műsója mindvégig lebilincselő, a kiállítás elsőrangú művészi munka, a szerepek megjátszása pedig kiváló színészek bravuros alakítása. Jegyek előre válthatók a nappali pénztárnál.

LEGUJABB HIREK.

— Felbomlik a 48-as alkotmánypárt. Budapestről jelentik: A 48-as alkotmány-pártnak azok a tagjai, akik a legutóbbi napokban a pártkörben megfordultak, a párt feloszlását kívánják kimondani. E végből csütörtökre, e hó 5-ére értekezletet fognak összehívni.

— Egészségügyi munkás-tanács. Buda-pestről jelentik: A régi képviselőház nagyter-
mében kórházi, magán- és katonatorvosok, gyógyszerészek és kórházi tisztviselők gyűlésre jöttek össze, amelyen egyhangúlag kimondták, hogy megalakítják az egészségügyi munkástanácsot. Az előkészítő munkálata-
tok elvégzésére 8 tagú bizottságot küldtek ki.

— Borzalmas vasúti katasztrófia. Budapestről telefonálja tudósítónk: Borzalmas szerencsétlenség történt ma éjjel 11 órakor a rákosi retendező-pályaudvaron. Egy nagybbrészt katonákkal telt vonat érkezett Érsekújvár felől Budapestre. Az állomás előtt az egyik kocsikerekei kiestek, a vonat kisklott, mivel a kocsik még élénk mozgásban voltak, rátorlódtak a kisklott vagonra. Ámbár a mozdonyvezető észrevette a szerencsétlenséget és gyorsan megállította a vonatot, a katasztrófát nem lehetett elkerülni. Több vasúti kocsit teljesen összetört. A szerencsétlenül járt utasoknak katonák és vasutasok siettek segítségükre. Már az első percekben nagyszabású halottat és sebesültet huztak ki a vonat romjai alól. Csakhamar megérkezett a nyugati pályaudvarról a Máv. segélyvonata is, amelynek személyzete szintén segített a mentési munkában. Éjfélig 31 halottat és száznál több sebesültet huztak ki. A sebesülteket budapesti kórházakba szállították. Azonnal kiszállott a helyszínre a budapesti rendőrség és a pestvidéki ügyészség vizsgálóbírója, aki a vizsgálatot megindította.

Késő éjjel jelenté tudósítónk, hogy a vasúti katasztrófiának hatvan halottja és 180 sebesültje van.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

Apolló-színház.

1918. nov. 6-án:

Branting mér-
nök titka.

Detektív-dráma.

Uránia-színház.

1918. nov. 6-án:

Asszony-
szeszély.

Dráma.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekér: nem vállalunk felelősséget.

Kérelem.

Az érdeklődő és aradmegyei takarékpénztá-
rak figyelmébe.

Mint hogy pankotai üzletemet teljesen kifosztották, ezuton felkérem: az összes Takarékpénztárat, hogy az esetben, ha a Pankotai Népbanknál „P. F.” jel alatt elhelyezett betétem kiváltására valaki jelentkezik, úgy az illetőt letartóztatni sziveskedjenek, mert a betétkönyvhöz jogtalan uton jutott.

7973

MESSZER ARMINÉ.

Villamos főzők és vasalók állandóan kaphatók.

Délvidéki Villamosági Vállalat Arad, Vörösmarthy-utca 3. Telefon 11-31 Cégtulajdonos: Lengváry Zoltán okl. mérnök. Vállal mindennemű villamos berendezéseket, pótlásokat és javításokat. Tervek és költségvetés díjtalan. Költségek figyelmébe! Csillárát szerelések elfogadtnak.

Nagy esillár és égő raktár. 7840

Raktáros

jó fizetéssel felvétetik.

Cím kiadóban.

4414-1918. kh. sz.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak a faltézi tájékoztató árának megállapítása tárgyában kiadott 4239-1918. M. E. számú rendeletét a következőkben teszem közzé:

1. §. A közönséges tömör, lól kiégett, a szabványoknak megfelelő faltézi tájékoztató ára 1000 (egyezer) darabonként 280 K. Ez az ár a termelő rak tártalépból kocsiba rakva értendő.

2. §. Ha az előírt iparvállalat a munkabérek emelkedése folytán vagy egyéb okból a megállapított tájékoztató árnál vagy az általa a jelen rendelet életbeléptéig követelt árnál magasabb árt kíván számítani, ezt csak az Országos Központi Árviszsgáló Bizottságának előzetesen kikért engedélyével teheti.

3. §. A jelen rendelettel megállapított tájékoztató árak joghatályára nézve a 1978-1917. M. E. számú rendelet vonatkozó rendelkezései irányadók, ehhez képest az, aki jelen rendelettel megállapított tájékoztató árakat elfogadható módokon túllép, az idézet rendelet 28. §-ának büntető rendelkezései alá esik.

4. §. Aki az Országos Központi Árviszsgáló Bizottság engedélye nélkül a jelen rendeletben megállapított tájékoztató árnál vagy az által a jelen rendelet életbeléptéig követelt árnál magasabb árt számít, az arányában cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással, valamint kétezzer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Arad, 1918. évi október hó 21-én.

Greén, főkapitány.

471-1918. eln. sz.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy hadifoglyokat a törvényhatósági gazdasági munkabizottság (vármegyeháza) engedélye nélkül munkára felfogadni és alkalmazni büntetés terhe mellett a legszigorúbban tilos.

Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy csavargó hadifoglyokat házuk biztonságára érdekében is házukba ne fogadjanak, ilyeneket a legközelebbi rendőr, vagy katonarendőrnek adjanak át.

Arad, 1918. évi október hó 12.

Greén, főkapitány.

A világítási rendelet

határozatát a fényhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM-

150 wattos lámpákkal lehet bolartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrاملámpákat.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.

Peppo hintőpor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Használt ólom

megvételre keresztetik.

ROSE YORK

Nékülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arcuk és ajkuk üde, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Poloskák

irtására

enyvedési biztos szer a

Phenolsav

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve

1/2 kgros csomag 6 korona.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1918. évi nov. 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel ... 6.40

Személyvonat délután ... 4.13

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelben ... 12.00

Személyvonat este ... 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel ... 8.06

Személyvonat délután ... 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel ... 8.50

Személyvonat este ... 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel ... 5.40

Személyvonat délután ... 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt ... 11.53

Személyvonat este ... 7.46

Brádrol Aradra indul:

Személyvonat éjjel ... 8.00

Személyvonat délután ... 1.13

Brádrol Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt ... 10.00

Személyvonat este ... 7.38

Aradról Újszentannára indul:

Délelőtt ... 8.26

Délután ... 5.30

Aradról Újszentannára érkezik:

Délelőtt ... 9.10

Este ... 6.10

Újszentannáról Aradra indul:

D. e. ... 8.15

Este ... 6.22

Újszentannáról Aradra érkezik:

D. e. ... 9.03

Este ... 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt ... 9.32

Vegyes vonat délután ... 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel ... 6.32

Vegyes vonat délután ... 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel ... 8.37

Este ... 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:

Reggel ... 6.10

Délután ... 4.10

Újszentannáról Kétegyházára ind:

Délelőtt ... 9.25

Este ... 7.00

Kétegyházaról Újszentannára ind.:

Reggel ... 6.00

Délután ... 4.00

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt ... 9.00

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután ... 2.39

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 80 fillér. Vastagabb betűkkel 90 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredetét alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

SZERÉNYEBB árva kisleány oly úri ember, esetleg éltesebb ur ismeretségét szeretné, ki atyailag támogatná. Leveleket „Első lépés 3.” jellegre kér. 6276

FELTÉTELENÜL GAZDAG UR barátságát keresi kényeztetésből mindaddig korrekt fiatal asszony. Választ csakis teljes címre kérek. Jellege „24.” 8010

Alkalmazást keres.

FIATAL KERESKEDŐSEGÉD irodai, raktárnoki vagy más bizalmi állást keres azonnali helyben. Cím a kiadóban. 8008

Alkalmazást nyer.

KATONAI vasuti élelmezési állomás részére nyolc n3 azonnal felvétetik főzésre. Érdeklődni ugyanott. 7979

KIFUTÓ FIU, 46 fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakást keres.

KÉT SZOBÁS lakás, butorral, vagy a nélkül, lehetőleg a belvárosban azonnali kerestetik. Ajánlatokat 750. telefonszámra. 8003

HÁROM-NEGY szobás lakás fürdőszobával a belvárosban butorral, vagy buter nélkül jó bér mellett november 10-ig kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők. 6983

Kiadó lakás.

KIADÓ BUTOROSZOTT SZOBA, esetleg konyhabasználattal, házaspár részére. Ugyanott egy teljesen új férfi tülkabát és ruhák eladók. Cím a kiadóban. 8000

Vétel és eladás.

HAJTÓKOCST, kis lóhoz való 18-szorszámot keresek, esetleg bérelnék. Ajánlatokat ár megjelölésével kiadóhivatalba kérek. 8009

TÉLI MAKÓI hagyma jutányosan eladó. Boros Beni-tér 9. sz. 8001

„FORD” AUTÓ, gyönyörű, 20 lóerős, fekete, 4 üléses, majdnem új, eladó. Cím kiadóban. 7999

ALMA nagyban és kicsinyben olcsó áron kapható Keresztury Gyula kereskedőnél, Arad, Halász-utca. 8005

MENEKÜLTÉKTŐL női ruha szövetek és egy új babakelengye eladó. Megtekinthető Wiegenfeld butor-üzletben, Deák Ferencz-utca 40a. 8004

EGY divatos hosszú perzsia kabát eladó megtekinthető Erzsébet körút 18. szám. 7928

KEVESET HASZNÁLT nagyon szép gyermekocsi eladó. Megtekinthető Teleky-u. 14. 7929

KÁPOSZTA SAVANYÍTÁSHOZ nagy hordók eladók. Cím a kiadóban. 7977

HAJTÓKOCST, használt, féderes, egyforma ülésekkel, eladó. József főherceg-ut 19., házszám. 7985

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 2160

Ingtalan.

HÁZ adómentes, azonnal elfoglalható két kétszobás lakás, fürdőszobával és szuterénnel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8000

ELADÓ egy négyszoba és mellékhelyiségekkel ellátott kényelmes magánház. Cím a kiadóban. 5907

UJARAD közelében, Temesfüzűkút alatt, 260 kat. hold szép fekvésű bérlet, gazdasági felszereléssel, buza, rozs, árpa őszi vetésekkel, jószágállományával, minden átadó, esetleg butorokkal együtt. Cím a kiadóhivatalban. 7997

Különféle.

EGY száraz pince és raktárhelyiség kiadó, utóbbi lakásnak is használható. Értekezni Eötvös-utca 11. sz. 8007

SZARAZ PINCÉT, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Hírlap részére felvételnek a Messenger-hoy irodában. Klein I. hirdetés- és hírlapirodájában, Zrínyi-u. és Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírüzletében.

24415—1918. kh. sz.

HIRDETMÉNY.

A m kir. ministeriumnak a portland cement tájékoztató árának megállapítása tárgyában kiadott 4241—1918. M. E. számú rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

1. A szabványosnak megfelelő portlandcement tájékoztató ára métermázsánsként 14 korona 500 kg. vötelnél kisebb mennyiségnél a fogyasztó részére ezen ár 1 koronával emelhető.

A göngyöleg címén felszámítható összeget az országos Központi Árvizsgáló Bizottság állapítja meg.

2. Ha a kereskedők az árut nem saját raktárából hanem a termelő gyártelepéről irányítja a fogyasztóhoz a fuvarozási költségeknél felül 1. pontban meghatározott ár legfeljebb 6%-al emelhető.

A mennyiben az eladás a kereskedő raktárából történik az árt a helyi árvizsgáló bizottság állapítja meg.

3. Ha az előállító iparvállalat a munkabérek emelkedése folytán vagy egyéb okból megállapított tájékoztató árnál vagy az általa jelen rendelet életbelépeséig követelt árnál magasabb árt kíván számítani ezt csak az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak előzetesen kikért engedélyével teheti.

4. A jelen rendelettel megállapított tájékoztató árak joghatályára nézve a 3578—1917. E. M. számú rendelet irányadók, ehhez képest az akit jelen rendelettel megállapított tájékoztató árakat elfogadható indok nélkül túllépi az idézett rendelet 28. pontjának übntető rendelkezésével alá esik.

5. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság engedélye nélkül a jelen rendeletben megállapított tájékoztató árnál vagy az általa a jelen rendelet életbe léptéig követelt árnál magasabb árt számít az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá különösen a 3678—1917. M. E. számú rendelet 28. pontja alá nem esik kihágást követ el és 15 napig terjedő elzárással valamint kétezer koronáig pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1918. évi október hó 21-én.

Green, főkapitány.

Éjjeles

kifutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

6338—1918.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy a M. Kir. Pénzügyminiszter 120535—1918. rendeletében a szőlő-törköly és bor-seprő azon legmagasabb árát, mely mellett a központi szeszifőzdék ezen mellékterményt átvenni kötelesek, a következőkben állapította meg:

A központi szeszifőzde vállalkozója a kézisajtóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 24 K, a kézisajtóval kisajtol, betaposott (kierjedt) szőlőtörkölyt q-ként 26 korona, a víznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajtóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 18 K, a víznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajtóval kisajtolt (kierjedt) szőlőtörkölyt q-ként 20 K, a kilugozott (törköly) bor készítésére használt szőlőtörkölyt q-ként 7 K. áron köteles átvenni.

A termelő a szőlőtörköly átadása alkalmával azt, hogy a szőlőtörköly kézisajtóval, illetve víznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajtóval sajtoltatott-e ki, illetve, hogy a szőlőtörköly, törkölybor készítésére használtatott, a központi szeszifőzde vállalkozójának bejelenteni köteles.

A rendeletnek egyéb részletei a Budapesti Közlöny 227. számában megtalálhatók.

Arad szab. kir. város Közélelmezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lécs,

polgármester-helyettes,
k. é. h. vezető.

ARAD, Kalmár József Telefon Salacz. 242.

utca 2. villany-szerelő szám.

Raktáron tart:

Villanymotorok
Villanydynamók
Villany porszívógépek
Villany parketta fénycsillók
Villany vasalók
Villany égők és csillárok

Felszerel:

Villany világítást
Villany csengőket
és végez:

Villanyjavításokat. 7621

Temeshidegkut községtől.

2552—1918. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A temeshidegkúti legelőbirtokosság tulajdonát képező 3 darab jó husban lévő kiselejtezett tenyészbika és 2 darab tenyészkan 1. évi november hó 17-én d. e. 10 órakor a községházánál tartandó nyilvános szóbeli árverés után azonnali készpénz lefizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Temeshidegkut, 1918. évi november hó.

7998

Községi előháróság.

6341—1918.

HIRDETMÉNY.

Ertesítem a város közönségét, hogy a Kereskedelemügyi Miniszter 78525—1918. szám alatt kelt rendeletével a lámpabél legmagasabb árát a következőkben állapította meg:

3. számú lámpabél méterenként nagykereskedőknél 14 fillér, kiskereskedőknél 17 $\frac{1}{2}$ fillér.

5. számú lámpabél 23, illetve 29 fillér.

8. számú lámpabél 31, illetve 36 fillér.

11. számú lámpabél 47, illetve 49 fillér.

Arad szab. kir. város Közélelmezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lécs,

polgármester-helyettes,
k. é. h. vezető.

Hamvas tiszta arcbört
csak

„Anny”

orémmel lehet elérni. Zsíros éjjele, száraz nappali használatra.
Egy tégely 4.—, 6.— és 8.— K.

Ruh és viszké tojóság
ellen egyedül csak

Albin

fehér kendes használ.

2.—, 4.— és 7.— korona.

Baramfi betegségek ellen

biztos hatáson szer a

„Tikin”

Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Lábizzadás

ellen csak

Lábin

folyadék és hintőport használ.

Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

18

WAJDITS GYÖRGY

József Szive gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina-utcai megállónál. — Közkórház, Ötvenesi uradalom, M. A. V. és A. Cs. E. V., Kir. fegház stb. szállítója.